

καὶ διολισθεῖν. Ἀριστοφάνης Ἐκκλησιαζούσαις.» Ήσυχ. «Ἐκπερδικίσαι: τὸ διολισθεῖν καὶ διαδρᾶναι ἀπὸ τῶν περδίκων μεταφορικῶς» πανοῦργον γὰρ τὸ ζῷον καὶ διαδιδράσκον τοὺς Οηρῶντας» (Πρᾶ. καὶ Ἐτυμ. Μέγ. σελ. 323, 52, κλπ.). Μνημονεύεται δὲ καὶ ρῆμα διαπερδικίσαι ὑπό τε τοῦ Ἡσυχίου καὶ τοῦ Μεγάλου Ἐτυμολόγου σελ. 269, 37.¹

Περὶ τῆς κακοηθείας τοῦ πέρδικος ποιεῖται καὶ ἄλλαχοῦ λόγον ὁ Ὁριγένης γράφων (Τόμ. ΙΕ', σελ. 303) «Λέγεται δὴ τὸ ζῷον εἶναι κακοηθέστατον καὶ δόλιον καὶ πανοῦργον καὶ ἀπατᾶν βουλόμενον τοὺς θηρεύοντας καὶ πολλάκις κυλιόμενον περὶ τοὺς πόδας τοῦ θηρεύοντος, ἵνα αὐτὸν περιεπάσῃ ὡς ἐγγὺς ὅτι τὸ ζῷον πρὸς τὸ μὴ ἕκειν ἐπὶ τὴν καλιάν καὶ ἥνικα ἐὰν στοχασταὶ περιεσπαχέναι τὸν θηρευτὴν καὶ τὰ νεοττὰ (Γρ. νεόττια) πεφευγέναι, τότε καὶ αὐτὸς ἀφίπταται.» Δὲν φαίνεται δ' ἡμῖν ἀπίθανον ὅτι ἡ γνησία γραφὴ εἶνε «ώς ἐγγὺς δν τοῦ ἀλῶραι.» Παρατηροῦμεν προσέτι ὅτι καὶ μετὰ μετοχῆς ὁ Ὁριγένης συνέταξε τὸ ρῆμα στοχάζεσθαι «ὅταν στοχάζηται πεφευγότας τοὺς νεοσσοὺς» καὶ μετ' ἀπαρεμφάτου «ἥνικα ἐὰν στοχάσηται περιεσπαχέται τὸν θηρευτὴν καὶ τὰ νεόττια πεφευγέται» οὐδεὶς δέ, νομίζομεν, θ' ἀρνηθῆ ὅτι εὐλογωτέρα καὶ μᾶλλον τῇ φύσει τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης συνάδουσα εἶνε ἡ μετ' ἀπαρεμφάτου σύνταξις.

Τὸ ἐν τῷ Λεξικῷ τοῦ Ἡσυχίου «Γεγριφώς: ταῖς χερσὶν ἀλοῶρ» δὲν Λοιδέκκιος ὑπέλαθε πλημμελῆ ἀνάγνωσιν τοῦ ἐλώρ ή ἀλῶρ,² δὲ Σμιδίτιος μετέγραψεν ἀλιεύωρ. Τὸ ἀλῶρ εἶνε παντελῶς βάρβαρον καὶ ἔκφυλον. Λέγεται μὲν παρὰ τῷ Ἡσυχίῳ «Ἀλοῦνται: χρατοῦνται, πηδῶσιν,» ἀλλ' οὐδεμιᾶς ἡμεῖς πίστεως οὐδ' ἀποδοχῆς αὐτὸς ἀξιοῦμεν διότι ψευδὲς μὲν νομίζομεν τὸ «Ἀλοῦνται: χρατοῦνται,» ἀτοπον δὲ τὸ «Ἀλοῦνται: πηδῶσιν,» ἀνθ' οὗ ὅφειλε νὰ γραφῇ πηδήσονται ή κατὰ τὴν τῶν μεταγενεστέρων χρῆσιν πηδήσουσιν, ὡς κεῖται ἄλλαχοῦ «Ἀλεῖται: πηδήσει» καὶ «Ὑπεραλεῖται: ὑπερπηδήσει.» Δεινῶς σφάλλεται, ἀν τις ἀπλῶς καὶ ἀβασανίστως τὸ παρ' Ἡσυχίῳ κείμενον λαμβάνων φρονῇ ὅτι ὑπῆρχεν ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ καὶ ἐνεστῶς ἀλέομαι-ἀλοῦμαι ἀντὶ τοῦ ἀλλομαι-εὐκόλως δέ, νομίζομεν, θὰ μεταπεισθῇ ἐμβλέψας εἰς τὰ ὑποτεταγμένα

1 Ἱδε "Ἀληερτον Ἡσυχ. Τόμ. Α', σελ. 4446 καὶ Βερνάρδον Σ. ου ᾧ δ. Τόμ. Α', α', σελ. 4336 καὶ Μεινέκιον Ἀ. π. ο. σ. π. Κωμ. Τόμ. Δ', σελ. 634 καὶ Σμιδίτιον Ἡσυχ. Τόμ. Α', σελ. 494 καὶ Τόμ. Β', σελ. 50. "Ετι δὲ τὰς εἰς τὸν Ἀριστοφάνην σημειώσεις Τόμ. Δ', σελ. 182 Βεκκ. καὶ τὰς εἰς τοὺς Παροιμιογράφους Τόμ. Α', σελ. 361.

2 Ρηματ. σελ. 39.

παραδείγματα τοῦ Ἡσυχίου, ἐν οἷς πρὸς ἔξηγησιν μέλλοντος εἶναι τεθε-
μένος ἐνεστώς.

Ἄποισω: ἀποφέρω.

Δῆξεται: δάκνει.

Διοῖσουσι: διαφέρουσι.

Διελευσόμεθα: παρερχόμεθα.

Δίήπομεν: λανθάνουμεν.

Δογιούμενοι: ἀπαριθμούμενοι.

Ομεῖται: δημύει. Πρβ. καὶ δημοῦμαι.

Ομολιῶτ (*όμαλιῶτ*): ισάζων, καταλειαίνων.

Πορανγέουσα: εὐτρεπίζουσα, στρωνύουσα, παρασκευάζουσα.

Ὑπερασπιῶ: προσταματᾷ.

Ο Κούρτιος γράφει ἐν τῷ *Ἐπυμολογικῷ* (σελ. 270 ἐκδ. ε') «Bemerkenswerth für die Präsensbildung ist πάσσεται· ἐσθίει (Hesych.)»¹ Δύναται μέν τις νὰ νομίσῃ ὅτι ἐκ τοῦ ἀορίστου ἐπασάμηντος ἐσχηματίσθη ἐν τῷ παρεφθαρμένῳ Ἑλληνισμῷ ἐνεστώς πάσσομαι κατὰ τὸ ἐπλασάμηντο πλάσσομαι, δὲν φάίνεται δ' ὅμως ἀπίθανον ὅτι τοῦ μέλλοντος πάσσεται ἐπικ. ἀντὶ τοῦ πάσσεται παράθεσιν ὁ Ἡσύχιος ποιησάμενος ἡρμήνευσεν αὐτὸν κακῶς διὰ τοῦ ἐνεστῶτος ἐσθίει. Σημειωτέον δ' ὅτι ὁ Ἡσύχιος καὶ ἀορίστους πολλάκις δι' ἐνεστῶτων ἢ παρατατικῶν ἔξηγεται καὶ τούγαν-
τίον ἐνεστῶτας ἢ παρατατικοὺς δι' ἀορίστων, οἶον

Ἀρήγασθαι: παραιτεῖσθαι, ἀρνεῖσθαι.

Ἐπιδραμέτην: ἐπεδίωκον, ἐπήρχοντο.

Καταφάγη: κατεσθίη.

Σκειρώσασθαι: σκληροῦσθαι.

κτλ. καὶ

Ἀγόμην: ἡγαγόμην.

Ἀράπτειν: περιθεῖναι.

Δηούντων: ἀνελόντων.

Ἐραιρε: ἀνελε, φόνευε.

κτλ.² Πρβ. καὶ

Ἀποθυρούμενος: ἀποκεκλεισμένος.

Κατειλῆρθαι: προκαταλαμβάνεσθαι.

1 Πρβ. καὶ Λοδέκκιον *Ῥηματ.* σελ. 405.

2 "Ἅδε Κούρτιον Μελετ. Τόμ. Θ', σελ. 464 κέν.

κτλ.¹ Καὶ ἐν τοῖς Ἀνεκδότοις τοῦ Βεικήρου ἀναγινώσκεται σελ. 89, 22 «Διερεχθῆται : ἀντὶ τοῦ μάχεσθαι. Ἀμφις Σαπφοῖ» (Πρᾶ. καὶ σελ. 91, 4). Ἐλλὰ τὸ ἐν σελ. 36, 27 κείμενον «Δυσορκῆσαι : τὸ κακῶς ὄρκῳ χρῆσθαι, οἷον τὸ ἐπιορκῆσαι» οὐδαμῶς δύκνοῦμεν νὰ μετατυπώσωμεν εἰς τὸ χρῆσασθαι.

Ἄσύστατοι εἶνε καὶ οἱ ἐνεστῶτες καταπίω καὶ κτάρω καὶ χαρῶ. Ἡσύχ. «Καταπίει : καταπίνει» καὶ «Κτάρει : κτείνειν» καὶ «Χαρεῖ : φυλάσσει, ἀνοίγει ἀπαγγελεῖ.» Καὶ ἀδιστάκτως μὲν μεταχράφομεν «Κταρεῖ : κτείνειν»,² φὸ δροιον τὸ «Κατέχαρον : κατέκτεινΟΝ,» ἀν μὴ εἶνε ἡμαρτημένον ἀντὶ τοῦ κατέκτεινΑΝ ή κατέκτεινΑ, μετά τινος δ' ἐνδοιασμοῦ «Καταπίει : καταπίνειΕΙΣ» ἐκλαμβάνοντες τὸ καταπίει δεύτερον πρόσωπον τοῦ μέλλοντος καταπίομαι κακῶς ὑπὸ τοῦ Ἡσυχίου διὰ τοῦ ἐνεστῶτος καταπίνεις ἔρμηνευθμενον. Ο Κούρτιος (π. 'Ρήμ.. Τόμ. Β', σελ. 290 κέξ.) παραδέχεται ἐνεργητικὸν ἐνεστῶτα καταπίω, δ δὲ Βαυνάκκιος (Κούρτ, Μελετ. Τόμ. Ι', σελ. 78) νομίζει ὅτι ἐγράφη ὑπὸ τοῦ Ἡσυχίου ή «Καταπίει : καταπίνει» ή «Καταπίει : κατάπινε» δρυμώμενος ἐκ τοῦ «χαῖρε καὶ πίει,» ὅπερ πολλάκις μὲν εὑρέθη ἐν ποτηρίοις γεγραμμένον, ὑπελήφθη δὲ προστακτικὴ τοῦ ρήματος πιέω-πιῶ ἀντὶ τοῦ πίρω.³ Ἐλλὰ περὶ τούτου θὰ γράψωμεν τὰ δέοντα ἀλλαχοῦ.

Ἀντὶ τοῦ «Χάρει : φυλάσσει, ἀνοίγει, ἀπαγγελεῖ» ἀνέγνω δ Δινδρόφιος «Χαίρει : [φυλάσσει] ἀνοίγει, ἀπαγγέλλει.»⁴ Ἐλλ' ἵσως εἶνε κάλλιον νὰ γραφῇ «Χαρεῖ/ται) : ΓΕλάσει, ἀνοίξει, ἀπαγγελεῖ.» Ως δ' εἶπεν δ 'Ἡσύχιος πηδήσει ἀντὶ τοῦ πηδήσεται καὶ ἄλλα τοιαῦτα, οὕτως ἥδυνατο νὰ εἴπῃ καὶ γελάσει ἀντὶ τοῦ γελάσεται. Πρᾶ. καὶ «Κατακριδεύσει : καταλαλήσει—ἢ καταγελάσει.»

Ἄχρηστος τοῖς "Ἐλλησιν ἦτο καὶ δ πρῶτος ἀδριστος ἀλῶσαι. Παρὰ Λακταντίῳ IV, 13, 11 ἀντὶ τοῦ κοινῶς φερομένου :

ἀλλ' ὑπὸ Χαλδαίων κριτῶν ὅπλοις συγαλωθείς (ὅπλοιΣΙΝ ἀλωθείς).

οὐδαμῶς ὕκνησεν δ Στρούβιος ν' ἀποκαταστήσῃ ἐκ κώδικος⁵ τό :

1 "Ιδε Κούρτιον Μελετ. Τόμ. Θ', σελ. 465

2 "Ιδε καὶ Λοβέκκιον 'Ρηματ. σελ. 120 καὶ Κούρτιον π. 'Ρήμ. Τόμ. Β', σελ. 12.

3 "Ιδε 'Ροσχήρον Κούρτ. Μελετ. Τόμ. Δ', σελ. 194.

4 Πρᾶ. καὶ Σμιδίτιον 'Ἡσύχ. Τόμ. Δ', σελ. 273.

5 Opus c. Τόμ. Α', σελ. 151.

ἀλλ' ὑπὸ Χαλδαίοις δίκαις σκολιαῖσιν ἀ.λώσας.

ἥγουν ἀ.λούς, δμολογῶν μὲν ὅτι οὐδὲν ἄλλο παράδειγμα τοῦ ἀορίστου τούτου γνωστὸν αὐτῷ μηδέχεν, παρατηρῶν δ' ὅμως ὅτι πολλοὶ παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις πρῶτοι ἀδριστοὶ ἐπεπόλασαν, ἀνθ' ὃν δεῖποτε οἱ παλαιοὶ τοὺς δευτέρους μετεγειρέζοντο.

‘Ημεῖς; ἀγνοοῦμεν ὃν ἐν τῷ παρακακότι Ἑλληνισμῷ ἐγίνετο χρῆσις τοῦ ἀορίστου ἀ.λῶσαι ἀντὶ τοῦ ἀ.λῶκαι, γινώσκομεν δ' ὅτι ἐλέγετο ἐνίοτε’ ἐν αὐτῷ ἀ.λωθῆται, οἷον «ὅτι Κέρκυρα πολιορκουμένη πλοῖ (Κάλλιον πλοῖοις) καὶ πεζῇ ὑπὸ Κασσάνδρῃ βασιλέως Μακεδόνων καὶ ἐτοίμη οὖσα ἀ.λωθῆται, ὑπὸ Ἀγαθοκλέους βασιλέως Σικελίας ἐρρύσθη» (ἐκ τῆς Διοδ. Βιβλ. ΚΑ', 2) καὶ «πλάττουσιν μάνη ὑπὸ κνίστης τυροῦ ἀ.λωθῆται» (‘Ρήτ. Οὐαλζ. Τόμ. Β', σελ. 171, 14)¹ καὶ «ώ; ἡδη ἀλωθείσης αὐτῆς» (Ζωναρ. Ἐπιτ. Ἰστορ. Τόμ. Γ', σελ. 194, 21) καὶ «δι' ὀλίγου ἀ.λωθῶσιν ὑπὸ τοῦ γενναιοτάτου αὐτοκράτορος» (Μάζαρ. σελ. 181) καὶ «πρὸ τοῦ ἀλωθῆται τὴν Τροίαν ἐμαντεύετο τὰ γινόμενα» καὶ «μίκ τῶν μὴ ἀ.λωθέτων ὑπὸ τῶν πολεμίων» (Σχολ. Εὔριπ. Τόμ. Α', σελ. 252 καὶ 442. Πρᾶ. καὶ σελ. 225, 14) καὶ «ἢ εὐθέως παρασκευάσει ἀ.λωθῆται» (‘Ιερακοσόφ. 302), κτλ. Πρᾶ. καὶ «ἀλωθήσεται δὲ ἡ Τροία οὐ χωρὶς τῶν σῶν ἐκγόνων» καὶ «ἀλωθήσεται δὲ ὑπὸ τῶν τετάρτων ἀπὸ σοῦ» (Σχολ. Πινδάρ. σελ. 196).

‘Εσχηματίσθη δ' ἐν τῷ παρεφθαρμένῳ Ἑλληνισμῷ καὶ παρακείμενος ἡ.λῶσθαι η ἔα.λῶσθαι ἀντὶ τοῦ ἡ.λωκέται η ἔαλωκέται, οἷον Γελάσ. Πατρολ. Τόμ. ΠΕ', σελ. 1252, β' «εἰκότως ἔάλωνται καὶ μετὰ τοῦ τῆς βλασφημίας αὐτῶν διδασκάλου.» Παρ' Ἀππιανῷ Ἐμφυλ. Γ', 80 ἀναγνώσκεται «τούς τε οὖν ἀ.λωμένους ἐκ τῆς ἐκείνου στρατιᾶς ἥγεμόνας η στρατιώτας ἐφιλανθρωπεύετο,» τουτέστιν ἔαλωμένους η ἡ.λωμένους. Κόβητος *‘Dicebant inepti έάλωμαι et έαλώθην, quas formas apud Diodorum Siculum et Appianum περὶ ἐμφυλίων memini me legere’* (Συμμ. Κριτ. σελ. 378) καὶ «Appianus pro έάλω et έαλωκέναι non dubitavit ηλώθην et ηλωσθαι dicere» (Μηνημοσ. 1877, σελ. 2). ‘Αλλ' ὁ Βεκκῆρος ἔξεδωκε «τούς τε οὖν ἀ.λωμένους ἐκ τῆς ἐκείνου στρατιᾶς κτέ.» ‘Ἐν τῷ Λεξικῷ τοῦ Σουΐδα λ. μετοίκιον κείται «καί, εἰ έάλωντο, ἐπιπράσκοντο,» ἀνθ' οὖ δ Κουστῆρος ἀνέγνω έάλωΣΑΝ.² Παρατηρητέον δ' ὅτι

1 Ἐν σελ. 161, 30 κείται «η ὅτι ὁ λέων έζω γρήθη ὑπὸ τυροῦ κνίσης.»

2 Ἡδε Βερνάρδου Σουΐδ Τόμ. Β', α', σελ. 816. Πρᾶ. καὶ Διενδόρφεων Αρποκρ. Τόμ. Α', σελ. 204.

καὶ ἐν τοῖς Ἀπομνημονεύμασι τοῦ Ξενοφῶντος Β', 5', 22 ὑπάρχει γραφή «καὶ τοῖς τῶν ὡραίων ἀφροδισίοις ἥλωμέγοι ἐγκαρτερεῖν» ἀντὶ τοῦ ἥδομεγοι.¹

Αλλὰ καὶ ἐν τῇ ἐκβεβαρβαρωμένῃ γλώσσῃ συνήθως οἱ δόκιμοι τύποι ἥλωραι καὶ ἔαλωκέραι ἢ ἥλωκέραι παρελκμένοντο, οἵτινες ἀείποτ' ἔσωζον τὴν παθητικὴν αὐτῶν δύναμιν οὐδέποτ' ἐπ' ἐνεργείας τιθέμενοι.

Εσφαλμένον πρεφανῶς εἶνε τὸ παρὰ Ζωναρχὴ κείμενον Ἐπιτ. Ἰστορ. Τόμ. Δ', σετ. 367, 26 Δινδ. τοπικῶς ἐάλωκέραι ἢ ἅντιόχεια ἐπὶ τούτου τοῦ αὐτοκράτορος καὶ ὄπως ἔκεινος διετέθη πρὸς τοὺς ἥλόρτας αὐτὴν καὶ διὰ τίνα αἰτίαν,» εὔκολως δὲ διορθοῦται μεταγραφόμενον τοὺς ἥλόρτας αὐτὴν. Πρὸ. καὶ Σουτδ. ἀμφιορκία «Ἐθεντο οὖν Ἀθηναῖοι νόμον κατὰ τῶν ἀπαγόντων εἰς δεσμωτήριόν τινας (Γρ. τιτα) ἐπὶ δίκῃ κλοπῆς, χιλίας διδόναις δραχμαῖς τοὺς ἥλόρτας,» ὅπερ ὑπὸ οὐδενὸς ἵσως δύναται νὰ νοηθῇ, ἀν μὴ μετατυπωθῆ ἐις τὸ τοὺς μὴ ἥλόρτας. Ἐν τοῖς Γεωγραφικοῖς τοῦ Στράβωνος σελ. 671 ἀλλοι μὲν προσθέντες τὴν ὍΠΟ πρόθεσιν ἀνέγνωσαν «ἀλόντος δὲ τοῦ ὅρους (ὑπὸ) τοῦ Ἰσαυρικοῦ, ἐνέπρητεν ἔκυτὸν πανοίκιον,» δὲ Κόβητος (Μηνημοσ. 1876, σελ. 203) τρέψας τὸ ἥλόρτος εἰς τὸ ἥλόρτος προηνέγκατο τὴν ῥῆσιν οὗτως «Ἐλόρτος δὲ ΤΟ ὅρΟΣ τοῦ Ἰσαυρικοῦ ἐνέπρητεν ἔκυτὸν παροικί.» Μετέβαλε δ' ὁ περιφανῆς οὗτος κριτικὸς καὶ τὸ παρὰ Δίωνις τῷ Χρυσοστόμῳ «ἔνος δ' ἐγὼ λίθῳ ἔτυχον καὶ ἥλόρτι τὸ δέρμα ἐπέβιλον» εἰς τὸ «καὶ εἶλορ τὸ δέρμα ἐπιβαλών» (Μηνημοσ. 1877, σελ. 63). Αξιον δὲ σημειώσεως εἶναι ὅτι καὶ ἐν τοῖς Ἀπομνημονεύμασι τοῦ Ξενοφῶντος Α', 6', 49 πρὸς τῇ ὑγιῶς ἐχούσῃ γραφῇ «ἴξεναι παρανοίας ἥλόρτι τὸν πατέρα δῆσαι» φέρεται καὶ ἡ ἡμαρτημένη ἥλόρτι.

Τὸ παρὰ Σουτδᾶ «Ἡλωκεν: ἐκράτησεν» μετεβλήθη ὑπὸ τοῦ Πειρσῶνος (Μοίρ. σελ. 178) εἰς τὸ «Ἡλωκεν: ἐκρατήθη.» Ο κῶδις τοῦ Ἡσυχίου ἔχει «Ἡλάκεν: ἥττηται» ἀντὶ τοῦ ἥλω.

Ὑπὸ μόνου δ' ἵσως τοῦ Σάθα ἦτο δυνατὸν νὰ ἐκδοθῇ παρὰ τῷ Ψελλῷ «Ἐδεσκαν ἥλω.»²

Τοῦ βαρβάρου ἐνεστῶτος ἀλίσκειτο ἐποιήσατο χρῆσιν καὶ ὁ Κοραῆς οὐ ταῖς εἰς τὸ Ἐπικτήτου Ἐγχειρίδιον Σημειώσεσι σελ. 132 «Ἀλλ' αἴρετ διλόγος: νικᾷ, ἀλίσκει ὁ δρθδες λόγος, ἀντιφερόμενος πρὸς τὰς ἀνθελκούσας δρέξεις» καὶ δὲ Ἀσώπιος ἐν τῇ Ἰστορίᾳ τῶν Ἑλλήνων Ποιητῶν καὶ Συγγραφέων σελ. 477 «Ἐν τοῖς σωζομένοις ἀποσπάσμασι θαυμασίως περι-

1 Ἰδε Βάστιον Γρηγ. Κορ. σελ. 905 σχ.

2 Ἰδε Περιοδ. Ἀθην. Τόμ. Η', σελ. 59.

γράφεται τὸ ἥθος καὶ οἱ τρόποι τῶν κολάκων, οἵς ἀλίσκουσι τοὺς ἡλιθίους τῶν πλουσίων.» Ἐγράψε δὲ καὶ δ Κομ[μ]ητᾶς ἐν Ἐπιστολῇ πρὸς τὸν Νεόφυτον Δούκαν «καὶ τὰς ψυχὰς ἀλίσκων, οὕπω διέλιπε, κτέ.»

ΤΑ ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΕΝ ΤΑΙΣ ΕΠΑΡΧΙΑΙΣ ΤΟΥ ΡΩΜΑΪΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

κατὰ τὸν

Α. M. THIERRY

ΥΠΟ Σ. Κ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΥ.

—

IV.

Γαλατική περίοδος.—Διάδοσις τῆς Ἑλληνικῆς καὶ ῥωμαϊκῆς γραμματείας ἐν Γαλατίᾳ.—Χαρακτὴρ τῆς παλαιᾶς κελτικῆς ποιήσεως.—Τὰ λατινικὰ γράμματα ἐν Γαλατίᾳ κατὰ τὸν ἄ καὶ β' αἰῶνα.—Πρόοδος αὐτῶν κατὰ τὸν γ' αἰῶνα· Ιούνιος Πόστουμος, Νοεμεριανὸς, ρήτορες καὶ αὐτοκράτορες.—Εὔμενης, οἱ δύο Μαμερτῖνοι, Ναζάριος, Ηάκατος.—Ποιητικὴ σχολὴ γαλλολατινικὴ· Αύσώνιος, Παυλῖνος, Σιδώνιος Ἀπολλινάριος.—Η γαλατική περίοδος εἶναι ἡ τελευταία τῶν λατινικῶν γραμμάτων.

Ἐν ᾧ ἡ περὶ τὰ γράμματα καὶ τὰς ἐπιστήμας σπουδὴ καὶ μελέτη ἀποσχόλει μετὰ θέρμης καὶ ζωηρότητος τοὺς οἰκοῦντας τὰς λυβικὰς ἀλτὰς ἐκείθεν τῆς Μεσογείου, νεκρικὴ σιγὴ κατεκάλυπτε τὴν Ἰταλίαν. Μόλις που ἐκεῖ ἀνεφαίνετο τις ἐλεγειακὸς ποιητὴς, ἀλλὰ φιλοσόφων καὶ ἱστορικῶν καὶ ρητόρων εἶχε παύσει πᾶσα παραγωγὴ καὶ αὐτὴ δὲ ἡ λατινικὴ γλῶσσα διεφθείρετο δρημέραι καὶ ἀπέβαλλε τὴν πάλαι αὐτῆς λαμπρότητα ἐν τοῖς συγγράμμασι τοῦ Λαμπριδίου, τοῦ Σπαρτικοῦ καὶ τοῦ Τρεβελλίου Πολίωνος. Ἀτεχνοί βιογράφοι ἡ ἀναλέκται ἀκριτοί καὶ πάσης φαντασίας κενοὶ ἡ συλλογεῖς ἀνεκδότων κατὰ τὸν τρόπον τοῦ Σουητωνίου, ὅπως δὴ συνήθως γίνεται ἐν χρόνοις γραμματειακῆς καταπτώσεως,² ἦσαν οἱ διάδοχοι τοῦ Σαλλουστίου καὶ τοῦ Καίσαρος, τοῦ Λιβίου καὶ τοῦ Τακίτου.

2 Τοιοῦτοι συλλογεῖς εἶναι καὶ οἱ Scriptores Historiae Augustae.